

REFERAT AF NEJ TIL ATOMVÅBENS LANDSMØDE D. 8.-9. MARTS PÅ
HOLTE BØRNEHAVESEMINARIUM.

Dirigenter: Ulla Holm, Niels Gregersen, Kaj Bollmann og Niels Hass.

Referenter: lørdag: Maria Bergsøe og Tom Trier.

søndag: Christian Erlandsen og Henny Christensen.

OPLÆG OM DANSK SIKKERHEDSPOLITIK OG ARBEJDET PÅ LOKALT PLAN
VED OLE WÆVER.

Oplæggets gennemgående tema var at sammenkoble det konkrete lokale og nationale NtA-arbejde med det overordnede: dansk sikkerhedspolitik. Ole Wæver advarede imod, at landsmødet kastede sig ud i en diskussion af Klavs Birkholms oplæg, idet NtA ikke har nogen klart defineret samlende holdning til NATO:

- a) Nogle mener, at vi skal have en klar pro-NATO-holdning.
- b) Nogle er af den opfattelse, at vi skal ud af NATO.
- c) Nogle mener, at status quo skal fastholdes.

Ole Wæver erklærede sig temlig enig med Klavs Birkholm og mente afgjort at diskussionen burde tages op - blot ved en anden lejlighed.

Herefter blev en række karakteristiske punkter for dansk sikkerhedspolitik opridset i forbindelse med NtA's arbejde.

- 1) Hvad drejer dansk sikkerhedspolitik sig om?
 - a) Forsvarspolitik. Afskrækkelse i forhold til øst-blokken.
 - b) Afspænding. Afvikling af øst-vest konflikten.
 - c) Europa-planlægning. Hvad skal på længere sigt udgøre Europa? Et kulturelt og historisk forbundet Europa på tværs af blokgrænsen?
- 2) Hvad bør NtA arbejde med?
 - a) Hvordan kan vi ad politisk vej påvirke beslutningstagerne?
 - b) Hvorledes fremmer vi kontakterne på internationalt og nationalt plan? Deltagelse i END-arbejdet, rejser i øst, kontakter til ligesindede organisationer på forskellige planer mv.
- 3) Hvad gør NtA lokalt?

Samme niveauer som i 2). Blot skal aspekterne overføres til det lokale plan. Der må formuleres koblinger mellem det lokale og det overordnede - f.eks. ved etablering af lokale atomvåbenfri zoner som signaler opad.

NtA må på landsplan tilstræbe at udarbejde mere arbejdsorienterede materialer i lighed med hæftet om oprettelse af lokale a-fri zoner.

HEREFTER GRUPPEARBEJDE OM NTA'S ARBEJDE FREMOVER MED UDGANGSPUNKT
I OVENSTÅENDE OPLÆG.

PLENUM:

Gruppe 1) Der var i gruppen bred enighed om at vi i højere grad må ud til folk via oplysende arbejde. Vi skal bruge hinanden mere gennem en udbygget kommunikation over landskontoret og Ekstraposten. Desuden mente man, at der var behov for mere uddelingsmateriale - f.eks. små oplysende foldere om et bestemt emne.

Gruppe 2) Man var her enige om, at en generel afmatning i aktiviteten finder - og har fundet - sted. Et større engagement i lokalradioerne kan være en mulighed for at komme bredere ud. Desuden var gruppen af den opfattelse, at NtA må gå aktivt ind i Freds- og Venskabslejren og Fredstræf '86. Dette kunne ifølge gruppen være med til at skaffe flere aktivister.

Gruppe 3) Gruppen lagde ud med en kort gennemgang af de indhøstede erfaringer. Tidligere var en stor del af aktiviteterne baseret på aktioner, gadesalg, større arrangementer osv. Imidlertid har antallet af aktivister siden 1984 været på kraftigt tilbagetog. Derfor må nye og utraditionelle virkemidler tages i brug. Politiske mærkesager må hhv. følges og tages op: Norden som a-fri zone og SDI-problematikken.

En idé til arbejdet på lokalt plan kunne være - såfremt økonomien tillader det - at udsende regelmæssige nyhedsbreve med oplysninger om fredsarbejdet til tidligere og passive aktivister og sympatisører. 2

Gruppe 4) Gruppen opfordrede til at udbygge kommunikationen. Kvartalsavisen og Ekstraposten bør i højere grad benyttes til udveksling af ideer og erfaringer mellem lokal- og emnegrupperne. Samtidig hylde man tanken om at tilbyde talere til institutioner mv. med specifikke emner.

Gruppe 5) Gruppen havde diskuteret, hvordan man finder samarbejdspartnere på lokalt plan. Mellempøkeligt Samvirke, Amnesty International, den lokale spejderforening osv. Aftale med den lokale Brugs-forening om salg af Nicaragua-kaffe, Alfredo-rødvin mv. Oplysningsarbejdet må bredere ud, f.eks. også til grupper, der normalt ikke beskæftiger sig med fredsspørgsmål det være sig husmoderforeninger, hobby-klubber mv.

En fidus til inspiration var på girokortene til lokale bidragsydere at markere: a) aktiv, b) tilkaldeaktiv, c) bidragsyder - idet man mente, at der er en stor kreds af inaktive sympatisører.

Gruppe 6) Ibrugtagning af nye udtryksformer tiltrængt. F. eks. udsmykning af gavle, farvestrålende plakater mv. Århus-gruppen lejer CND's luftballon i forbindelse med Århus festuge med dumping af fredsgengle - en særdeles original aktivitet.

Gruppen slog videre til lyd for, at lokalgrupper i FN's fredssår presser kommunerne til at yde kr. 1 pr. indbygger til fredsarbejdet som man har gjort det i Herlev.

OPSAMLING.

Dirigenterne sammenfattede, at antallet af aktivister er dalende - til gengæld er det kendetegnende for de stadig tilbageblevne, at de er mere aktive. Således oplever NtA et karakterskift. De større arrangementer, massemobiliseringsarrangementer, som f.eks. påskemarcher, FN-uge-demonstrationer opnår en stadig ringere tilslutning.

Fremover må NtA derfor arbejde for og med:

1) Oplysningsvirksomhed.

Planche-udstillinger, oplysende fact-sheets, konkrete fredssårs arrangementer, gadesalg mv.

2) Holdningsskabende aktiviteter.

Freds- og Venskabslejr, lokalradio-aktivitet, læserbreve, lobby-arbejde, tavshed for fred. Desuden må der benyttes andre indgangsvinkler til arbejdet, f.eks. ved at indgå samarbejder med andre fredsgupper, hobby-klubber, husmoderforeninger, spejderforeninger osv.

3) Kommunikations-aktivitet.

Landskontoret skal bruges mere. Ligeså Ekstraposten, der efterlyser flere indlæg fra lokale. Orientering til gamle sympatisører ved udsendelse af regelmæssige nyhedsbreve og girokort.

4) Penge.

Nye ideer efterlyses. Muligvis kan den ovenfor skitserede aktivitet, udsendelse af nyhedsbreve, afstedkomme flere likvider.

Visse kommuner yder tilskud til foreninger mv. Dette bør af de enkelte grupper undersøges nærmere hver enkelt sted. Evt. oprettelse af støtte-foreninger, hvis spørgsmålet om medlemsskab er afgørende.

Pop-idé: Banko for fred.

Efter sammenfatningen opfordrede Elsebeth Thorlak NtA's aktivister til at gå ind i forberedelsesarbejdet til Freds- og Venskabslejren. Arrangementet er bredt, og der vil være mulighed for at få indflydelse på indholdet i workshops- og plenum-diskussioner.

Ole fra Ålborg fortalte om ungdomsrådet i byen, der giver fremragende muligheder for samarbejde. Samtidig har man mulighed for at få økonomisk støtte fra kommunen, ifald man bliver anerkendt som idé-betonet ungdomsgruppe.

Kaj Bollmann opfordrede lokalgrupper til at indsende oplysninger om kommende aktiviteter til FN-Forbundets nyhedsbreve.

3

Da mange grupper gav indtryk af at være i besiddelse af planche-udstillinger, blev der opfordret til at kontakte landskontoret mhp. en central registrering, for at lette udvekslingen af disse.

LØRDAG EFTERMIDDAG

Arbejde i emne-grupper om følgende spørgsmål:

- 1) Atomvåbenfrie zoner.
- 2) Civilt beredskab.
- 3) Øst/vest-dialog.
- 4) Forstærkningsaftaler.
- 5) Birkholm.

HEREFTER OPSAMLING OG PLENUM.

Atomvåbenfrie zoner:

Gruppen havde diskuteret NtA's udtræden af Nordisk kontaktudvalg - atomvåbenfri zone NU, og satte spørgsmålstejn ved det rigtige i denne beslutning. Ikke mindst efter parlamentariker-konferencen i november er det vigtigt af følge zone-arbejdet op, og dette kan bedst gøres i kontaktudvalget, mente nogle. Endvidere blev NATO-medlemsskabet kort berørt. NtA er ikke en bevægelse mod NATO, men en bevægelse, der søger at øve indflydelse på NATO's atomare strategi. De små lande burde tilsammen søge mere indflydelse i NATO, og udarbejde en strategi for a-fri zoner på længere sigt.

Endelig havde man drøftet det betimelige i at erklære kommuner, institutioner og egne husstande for atomvåbenfri zoner, men der var enighed om, at dette kunne tjene til at holde diskussionen i gang, og at det var et signal til beslutningstagerne. Landskontoret forhandler en håndbog i oprettelse af a-fri zoner på lokalt plan.

Efter gruppens fremlæggelse koncentreredes diskussionen om nordisk kontaktudvalg. Elsebeth Thorlak og Lars Nielsen fremhævede, at NtA ved sin udtræden isolerer sig fra de øvrige fredsbevægelser, og at de forskellige organisationer bør stå sammen i bestræbelserne på at gennemføre en a-fri zone i Norden. Især de socialdemokratiske partier må påvirkes, mente Lars Nielsen. og dette gøres bedst i kontakt-udvalget.

Ole Wæver gjorde rede for baggrunden for NtA's udtræden, og påpegede at zonen lægges død ved kun at presse på fra kontaktudvalgets vinkel. Det er ikke tilstrækkeligt kun at føre den folkelige ratificeringskampagne, som kontaktudvalget lægger op til. NtA må fortsætte sit analytiske arbejde og sætte zonen ind i et bredere perspektiv, eksempelvis oprustningen i Nordatlanten, Europas generelle sikkerhed osv. Ole gjorde endvidere opmærksom på, at NtA ikke kan indgå i et varigt samarbejde i en paraplyorganisation. Traktat NU-kampagnen var bestemt til at høre op ved parlamentariker-konferencen. Der er således ikke tale om nogen "udtræden", blot ønsker NtA ikke at fortsætte dvs. forlænge samarbejdet i det forum.

Judith Winther argumenterede for, at det er vigtigt at påvirke politikerne, og at dette bedst gøres ved at presse på fra flere vinkler. Iøvrigt blev det oplyst, at der findes andre samarbejds-organisationer på nordisk plan, f.eks. North Atlantic Network.

Flemming Sørensen fremhævede, at kontaktudvalgets ratificeringskampagne ikke er endegyldig og at NtA kan få indflydelse på beslutningerne i det forum. Selv ønskede Flemming at sidde i kontaktudvalget for NtA.

Dirigenterne konkluderede, at arbejdet i udvalget nedprioriteres, men at Flemming Sørensen godt kan være NtA-observatør her. Således kan NtA løbende blive orienteret om arbejdet i dette forum, og evt. deltage i relevante aktiviteter.

Mhp. de lokale a-fri zoner blev det sammenfattet, at arbejdet herfor bør fortsættes, ligesom det blev oplyst, at Rex Schade pt. arbejder med en pjece om emnet.

CIVILT BEREDSKAB:

4

Gruppen havde beskæftiget sig med den nye rammelov af 10. maj 1985, der har vidtrækkende konsekvenser for den civile sektor. Stats- og amtskommunale institutioner skal udarbejde konkrete planer for en krise/krigssituation. Det fremgik, at planernes indhold er særdeles uklare. Ikke desto mindre tyder alt på, at denne lov er en konkret forberedelse til atomkrig. Det fremgår af loven, at samfundet skal køre videre under og efter en atomkrig samt at den civile befolkning skal indordne sig den militære situation. Loven lægger således op til en militarisering af samfundet, idet civilforsvaret integreres i det militære. Gruppen accepterede et egentligt civilforsvar fungerende også i fredstid til opgaver som katastrofehjælp (kemiske udslip ol.). Men et katastrofe-beredskab må tydeligt adskilles fra det, der er tale om i den nye lov. Imidlertid fandt gruppen det vanskeligt at påpege utilstrækkeligheden ved det civile beredskab, idet dette meget nemt kan tages til indtægt for øgede bevillinger til beredskabet, som efter gruppens opfattelse kan bidrage til en afsporing af debatten og indgive os en falsk tryghed. Et meget vigtigt aspekt er de tendenser som i loven viser henimod en opløsning af demokratiet i tilfælde af en "krise".

Dirigenten konkluderede efter en kort debat, at enkeltpersoner i NtA frem til næste landsmøde nærmere må undersøge indholdet i rammeloven. Udfra dette må NtA gøre sig nogle principielle overvejelser inden vi træder frem for offentligheden. Oplysningerne vil løbende blive bekendtgjorte i Ekstraposten.

ØST/VEST-DIALOGEN:

Gruppen lagde vægt på at indsamle erfaringer fra etablerede institutioner, sportsforeninger, faggrupper, kirkelige kredse osv. for derigennem at søge kontakt til tilsvarende kredse i øst. Gruppen mente, at folk har interessen for at etablere kontakter ml. øst og vest og man havde gjort sig nogle overvejelser over, hvorvidt NtA kunne hjælpe til med at koordinere opgaverne. Man foreslog videre, at NtA oprettede et "datterselskab" med opgaven at formidle sådanne kontakter.

Landsmødet nedsatte en øst-vest-gruppe, der arbejder videre med sagen.

Det blev fremhævet, at NtA d. 26. april arrangerer en stor tema-dag om netop den folkelige dialog mellem øst og vest.

FORSTÆRKNINGSAFTALERNE:

NtA nedsatte ved sidste landsmøde en forstærkningsaftale-gruppe, med det formål at oplyse befolkningen om aftalerne. Imidlertid slog kampagnen aldrig rigtig igennem. Det kræver store ressourcer for en lokalgruppe at engagere sig fuldt og helt i sagen. Desuden er emnet kompliceret. Dersom man havde en holdning til aftalerne, ville det være let at føre kampagne, men holdningen er stadig uafklaret. Det er vigtigt at gøre folk opmærksom på farligheden i disse aftaler, selvom spørgsmålet er kompliceret. Flere grupper vil benytte tema-måned, april, til at lave oplysningsarbejde. Gruppen opfordrede stærkt lokalgrupperne til at være aktive i tema-måned og at melde tilbage til landskontoret.

Man diskuterede herefter indholdet i forstærkningsaftalerne og NtA's holdning hertil. Traditionen tro skildte synspunkterne sig ud i tre kategorier:

- 1) Opsigelse.
- 2) Genforhandling.
- 3) Opretholdelse af status quo.

Dirigenter konkluderede, at NtA ej heller på dette landsmøde kunne opnå en fælles holdning. Det må tages op, når vi er kommet frem til en afklaring, men ligesom NtA ikke har nogen klar holdning til NATO, behøver vi heller ikke have nogen til forstærkningsaftalerne, udover at kræve, at forstærkningstropperne ikke medbringer a-våben. Vi har ikke nogen fælles holdning, vi har tre. Men informationer kan involvere handling.

BIRKHOLM:

Klavs Birkholm går i sit indlæg ind for at arbejde konstruktivt indenfor NATO. Danmark kan sammen med andre lande måske være med til at ændre på Saceur og på

en ikke-førsteslags-strategi for NATO. Atomplanlægningsgruppen bør man gå aktivt ind i "for at stoppe det værste". Hvis vi accepterer NATO udfra den kendsgerning, at det er vanskeligt at komme ud, kan vi måske indenfor NATO konkretisere begrebet "Norden a-fri zone". Desuden er lobby-arbejde indenfor NATO oplagt. Socialdemokraterne må påvirkes til at føre en mere fredsvenlig politik, - var noget af det gruppen fremlagde. Man diskuterede ikke spørgsmålet videre på landsmødet, da det ikke var tanken, at debatten skulle munde ud i nogen NtA-holdning.

SØNDAG FORMIDDAG.

6

KVARTALSAVISEN

Indledningsvis blev Århus-gruppens oplæg gennemgået af Jens Peder Kristensen (Århus), og Henrik Løhr redegjorde for bladgruppens ønske om tilkendegivelser fra landsmøde-deltagerne om hvilket produkt, der ønskes, ligesom Jens Fredriksen (også bladgruppen) gav udtryk for, at selvom arbejdspresset er stort, vil gruppen gerne fortsætte, ligesom den vil bestræbe sig på at gøre det lettere for os andre at komme med bidrag ved at fremlægge langtidsplanlægning og deadlines i Ekstraposten og i næste nummer.

Økonomien er ikke så dårlig endda, og abonnementsprisen er velbegrundet lav (25 kr/støtteabonnement for enkeltpersoner og 45 kr/institutionspris). Der fremkom efter en del indlæg fra forsamlingen ikke nogen egentlig konklusion, men bladgruppen må efter diskussionen kunne forvente at få flere indlæg tilsendt, specielt om NtA'ere og holdninger. Efter en del udtalelser om Ekstraposten og Kvartalsavisens forskellige funktioner og målgrupper og muligheder for samarbejde vil der formentlig være endnu større opbakning om den gode kvalitet og bredere accept af den redaktionelle linie, - såvidt referenten har fornemmet.

EKSTRAPOSTEN

Niels Hass fremlagde situationen omkring EP og fremtidsplanerne. Den nye offset-maskine muliggør planer om at bladet kan få et større oplag og komme videre ud - foreløbig i ca. 350 eksemplarer. Det er tanken at nå faglige fredsgrupper og de politiske partiers sikkerhedspolitiske udvalg. Således skal bladet være debatorgan for en større kreds end NtA.

Ekstraposten er en del af et større projekt - etablering af et Informationscenter i Dronningensgade 14. I den anledning omtaltes censur og selvcensur, som redaktionen vil være på vagt overfor.

En fordelagtig investering vil købet af en lime-maskine være, og dele af redaktionen anbefalede stærkt anskaffelsen (også særdeles arbejdskraftbesparende). EP's redaktion vil arbejde videre med spørgsmålet og afveje fordele og evt. ulemper, hvorefter spørgsmålet bliver taget op på et koordineringsmøde.

ØKONOMI

Efter at Mogens Golodnoff havde gennemgået posterne i det fremlagte regnskab, og Preben Christensen havde forklaret budgettet med overhead-transparenter, som med søjler klarede begreberne, så alle optimistisk på 86-budgettet - dog undtagen International Gruppe, som er uden skyld i større udgifter. Ved at hæve tærsklerne i fordelingsnøglen med 500 kr. kunne pengene findes, så smerten fordeles ligeligt. Dette blev sammen med regnskabet og budgettet som helhed godkendt med akklamation.

SØNDAG EFTERMIDDAG.

ORIENTERING OM END-KONVENTET V. NIELS GREGERSEN

Konferencen bliver tæt ved Paris, d. 5.-8. juni i år med Europæisk Sikkerhed som en slags overskrift. Den deles op i tre kategorier:

- a) Aktuelle sikkerhedspolitiske udviklinger.
- b) Konkretiseringer: SDI-EUREKA-NATO-EF osv.
- c) Fredsbevægelsernes reaktioner herpå.

Konferencen kaldes Special Session; deltagerantallet bliver på omkring 400-600. De uofficielle øst-grupper bliver ikke alle inviteret som tidligere, derimod vil folk herfra sammen med folk fra den 3. verden blive inviteret i den udstrækning, de kan komme med bidrag til emnerne.

Programmet er endnu ikke færdigt, men det kan nævnes, at der bl.a. bliver en høring/workshop med emnet a-fri zoner, og Anker Jørgensen har allerede givet tilsagn om deltagelse. 7
Det lave deltagerantal (næste år forventes 1200-1500) betyder, at Danmark får en kvote på ca. 30. Interesserede bedes snarest henvende sig til landskontoret, Ulla Holm eller Niels Gregersen.

VERDENSFREDSKONGRESSEN

Det historiske forløb blev kort gennemgået af Troels Toftkær. Efter NtA's brev af 13. februar holdtes et møde mellem folk fra forberedelseskomiteen og tre NtA'ere. Her foreslog Karl Raaschou, at NtA kunne invitere hvem de ønskede - som NtA's repræsentanter. Endvidere kunne folk, der ellers ikke deltog fra øst også inviteres mundtligt. -Og så kom svaret på vort brev fra arbejdsudvalget d. 7. marts. Dette kan med mødet d. 4. marts som baggrund ikke opfattes som et tilfredsstillende svar på NtA's to krav.

Den lange debat efter redegørelsen forløb i korthed således: Først syntes der at være tre muligheder:

- a) Forsamlingen bestemmer, at NtA på den givne baggrund siger nej til at deltage i det forberedende arbejde.
- b) Forsamlingen vedtager, at NtA fortsætter på observationsbasis og prøver at fremme sine ønsker på de vilkår.
- c) Forsamlingen vedtager, at NtA går med i forberedelseskomiteen på betingelse af, at NtA får klart tilsagn fra den danske forberedelseskomite om at den vil rette henvendelse til hhv. den internationale komite (1) og de nationale komiteer i øst (2).

Løsning b) udgik ret hurtigt, og der var nu a) og c) tilbage. For at gøre det endnu mere indviklet kunne c) foreslås på to måder:

- 1) Vi venter med at deltage, indtil vi har fået de ønskede svar.
- 2) Vi går straks med, men med det forbehold, at har vi ikke fået svar inden den 1. maj, vil vi trække os ud igen.

Efter fremlæggelse af de to sidste muligheder var det virkelig svært at vurdere, hvad stemningen var. Det så ud til at der var en lille overvægt af folk, som ønskede 1), men så firede fortalernes herfor alligevel lidt, og endelig landede forsamlingen på, at vi går med nu, men altså genfremsætter vore krav.

LANDSMØDEVEDTAGELSE OM VERDENSFREDSKONGRESSEN:

Landsmødet vedtog, at NtA går med i den danske forberedelseskomite, men vil trække sig ud igen, hvis der ikke er tilgået NtA klart og positivt svar på følgende to spørgsmål inden d. 1. maj 1986:

- 1) Vil den danske forberedelseskomite rette henvendelse til den internationale forberedelseskomite og sikre sig, at kongressen bliver åben også for deltagelse af eksilrepræsentanter for "Solidaritet", "charta 77" foruden fremtrædende kulturpersonligheder fra øst-landene, der nu lever i eksil i Vesteuropa og i givet fald drage omsorg for, at repræsentanter i eksil for de pågældende organisationer bliver inkluderet i den danske delegation til kongressen?
- 2) Vil den danske forberedelseskomite rette henvendelse til forberedelseskomiteerne i øst-landene, og anbefale dem at inkludere repræsentanter for "Solidaritet", "Charta 77" m.fl. i de nationale delegationer til kongressen? Hvis den danske forberedelseskomite kan erklære sig enig heri, vil vi fra "Nej til Atomvåben"s side kunne oplyse navne på de pågældende repræsentanter og derved forhåbentlig lette besvarelsen fra de pågældende øst-lande.

En forhandlingsgruppe påtog sig at arbejde for, at NtA's synspunkter slår igennem i den danske forberedelseskomite.

De forventede svar fra forberedelseskomiteen behandles ikke alene af KOO-mødet, men sendes omgående til vurdering hos NtA's lokal- og emnegrupper.

SLUT PÅ LANDSMØDET